

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДПИСІВ

Курсант 3-го курсу **Петрик Л.А.**

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та судової медицини, кандидат юридичних наук **Комаринська Ю.Б.**

Враховуючи науково-технічний прогрес, використання в діловодстві комп'ютерної техніки, та збільшення у зв'язку з цим кількості підписів, що надходять на дослідження в експертні підрозділи, стає зрозумілим актуальність продовження вивчення підписів, способів його підробки та подальше дослідження його ознак з метою вироблення новітніх методів дослідження підписів, вирішення ідентифікаційних та неідентифікаційних завдань дослідження підписів та вироблення визначення підпису, яке буде однаково сприйматися в науковій літературі всіма криміналістами.

Висновок експерта, що містить фактичні дані, є важливим джерелом доказів у кримінальному провадженні (ст. 101 КПК України). Найбільш поширеним видом криміналістичної експертизи є почеркознавча експертиза. Вона призначається в процесі розслідування і судового розгляду різних кримінальних проваджень і цивільних справ, коли виникає необхідність у дослідженні справжності того чи іншого документа. Об'єктами її дослідження є рукописні тексти, цифрові записи і підписи. Підпис виступає одним з основних реквізитів документа, що надають йому юридичної сили.

Для успішної ідентифікації особи за підписом у кожному конкретному дослідженні експерт повинен мати знання про побудову підпису, умови його виконання та почерк виконавця, щоб у процесі дослідження встановити індивідуально-характерну сукупність ознак, притаманних підпису конкретної особи. Кожна з ознак, що входить до цієї сукупності, повинна бути оцінена експертом з точки зору не тільки її стійкості, але й індивідуальності, частоти зустрічаємості в підписах конкретної особи.

Для успішного експертного дослідження слід знати чітку класифікацію підписів, виконаних у різних умовах, зміну ознак цих підписів залежно від умов виконання і врахування їх

експертом у методиці дослідження. Інакше методика дослідження таких підписів є недосконалою.

Виходячи з тверджень про те, що а) підпис повинен виконуватися власноручно та б) в підписі може відображатися будь-яка інформація, а не тільки прізвище виконавця, можна дійти висновку про те, що в підписі відображаються окремі ознаки письмово-рухової навички особи, що його виконала. Саме завдяки цим ознакам можна проводити ідентифікаційні дослідження підписів та відповідати на питання, що поставлені перед експертами в постановках про призначення експертизи слідчими органами.

Підпис як об'єкт судово-почеркознавчої експертизи – це особливий вид рукопису, що базується на динамічному стереотипі і часових зв'язках та ілюструє прізвище конкретної особи у вигляді літер або умовних письмових знаків, виконаних цією особою власноручно із засвідчувальною метою на певному матеріальному носії.

Специфіка порівняльного дослідження особливих ознак у недійсному підписі й у зразках імовірного виконавця полягає в тому, що найбільш інформативними вважаються ті ознаки, що відрізняються в зразках особи, від імені якої підпис виконаний. Оскільки несправжні підписи виконуються, зазвичай, з урахуванням особливостей рухів в оригіналі, то встановлених ознак може виявитися недостатньо для індивідуальної сукупності, яка характеризує властивості рухової навички виконавця. Тому дуже важливо провести ретельне порівняльне дослідження наявних ознак у межах окремих елементів букви та букв у цілому, встановити співвідношення ознак із наступними елементами підпису.